

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі члени по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. і.
п. Домбровського (Хорунжини). Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Реклямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
славі» 20 кр. від стрічки. По-
дьяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Цар у Франції.

(X) Француска республіка забажала та-
кож засяяти блеском, питомим монархіч-
ним державам. Се виявило ся наглядно,
коли царська пара після торжеств устроє-
них цісарем Вільгельмом в Гданську, при-
була до Комп'єн. Цісар Вільгельм витав
царя, як володар приймає свого високого
гостя, французська республіка упала букваль-
но на вколійки перед всеросійським царем.
Президент Любе єсть вправді головою мо-
гутної республіки, однак доходить до не-
стями задля того, що єму довело ся се-
щастє в Дункерці подати руку цареві всєй
Росії. Се легко зрозуміти з людського ста-
новища. Се-ж підлецує чоловікови міщань-
ського роду, вихованому в недостатку, що
тепер до него зближає ся приязно, майже
як до товариша, могутний володар велико-
го царства. Адмірала і генерала, що брали
участь в маневрах французської фльоти і
війська, се-ж також майже виключно сини
промисловців, кушців, ремісників. Їм се та-
кож підлецує, що можуть зблизити ся до
високсаристократичної дружини царської. Тай
французьке населенє з безмірної радости і
з великої світлости царської гостини по-
пало наче в похміль. Старі люди тямлять
ще світлі хвилі, великі розкоші, славу
виставу з часів другого цісарства в Пари-
жі, в Туїлериях і в Боа де Бульонь, а мо-
лоде французьке покоління вельми радо пи-
шало-б ся розкошами двірськими. Парижані
остали такими самими, як були дагнійше,
чванливими, жадібними розкоші, славолю-
бивими. А що не мають тепер свого дво-
ра, отже раді-б бодай коло чужого отира-
ти, ся о єго виставу, світлість і богатства.
Колиж се їм не поведе ся, тоді они вель-
ми невдоволені.

Приняте царські пари в Раймс було
світле, поворот до Комп'єн зовсім після
програми, перерваний лише револьверовим
вистрілом якогось анархіста на залізничий
поїзд, який попав в купе, де сидів фран-
цузский президент поліції. Мало се бути
пригадкою, що анархісти і там є. Але під-
час тих торжеств розливали ся Французи
в споминах. З гордостю і чутливістю ви-
гребано якийсь пожовклий пергамін, що
збратанє Росії з Францією посуває аж
в XI. столітє, але забули при тім на па-
мятні сумні події під Москвою, Лиском і
Парижем. Нагадувано і про Гагську мирну
конференцію, до якої цар дав почин, але
позабуто про нелюдську, недавно видану
проклямацію Кітшенера, бо все те діяло
ся під виливом Раймського шампана.

Що Французи любують ся в торже-
ствах, в котрих беруть участь короновані
голови, се виявило ся довідно підчас
останньої парискої вистави. Виставовий ко-
мітет повисилав запросини до всіх короно-
ваних, не забуваючи навіть на ніякого му-
ринського володаря. Але якось володарі
не прибували. Цісарі Франц-Йосиф і Віль-
гельм чемненько подижували, навіть так
горячо бажаний і обожуваный цар Микола
не приїхав. Треба було вдоволити ся кня-
зем з Монако та королем шведским, ко-
трого витали до нестями, як наслідника
Бернадотого, що в єго жилах кружить
французська кров. Тепер же наново обгор-
нула радість Парижан, що цар завітає до
їх столиці.

Однак і сям разом не здійснили ся
роскєві надії Парижан. Після сумного до-
свідку з Мек-Кінліом, французська поліція
заявила, що при всій незвичайній осторо-
жності, не може брати на себе повної
одвічальности за особу царя в такім вели-
кім місті як Париж. Не довело ся отже
Парижанам скріпити свою націоналістичну

агітацію царською особою і тепер знов ве-
лике невдоволенє Парижан з Вальдека-
Руссо, що він до того довів задля ненави-
сти до нинішньої репрезентації Парижа.

Скінчило ся отже все маневрами в
Комп'єн, з котрих цар вертає з Франції,
не вступивши до Парижа. Цар не бажав
грати ролі некоронованого короля Франції,
не запобігав популярности. В цілім єго
поведеню видно було велику резерву. На-
віть єго тоаст у відповідь на привіт Лю-
бета був вельми холодний. Надмірні обья-
вочувань очевидно не припадають цареві
до вподоби, а Французи забули мабуть
про се, що хто падає перед другим на
вколійки, сей тратить повагу рівноварт-
ного.

Національне питанє в Австрії.

В ніодній державі національне питанє не
стало так актуальним, як в Австрії і в ніодній
державі розвязка сєго питаня не представляє
такої трудности, бодай зверхної, як в нашій дер-
жаві. Не лиш велика скількість народностей,
приналежних в малих чи більших частинах до
нашої держави, але і політичний поділ країв
творять з Австрії немов шахівницю, в якої кож-
дїм полє є відмінне зіставленє народних красок,
а разом з тим і відмінний віс дух.

Лихою стороною сих відносин є передовсім
те, що сильніший елемент такого шахового по-
ля майоризує слабійший, сивняє по-можности єго
виродний розвій, виряджаючи тим самим шко-
ду для розвою цілости. Майоризуюча народність
на однім шаховім полі находить ся в меншости
на другім і мусить те саме зносити від могут-
вішого противника. Се все виряджує невдово-
ленє, яке звертає всю енергію народів на вза-
їмне поборованє себе, перехитрюванє і вихісно-
вуванє, замість щоби цілість, як і кожда єї ча-

32)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одишя.

(Хроніка з давноминулого).

Одинець звик вставати рано і тепер у Ля-
шенка кожен ранок був добрий розмовник: си-
дячи з люлькою, Ляшенко розпитував молодого
паробка, а більш того, що сам розповідав
їому пригоди з свого життя, або з життя своїх
знакомих. Ляшенко не вмів добре мови росій-
ської і дуже був радий, що гість його говорить
«по насцьки». Довідавшись, що Одинець інтере-
суєть ся народними казками, піснями і взагалі
етнографією, Ляшенко призивав старійших ві-
ком дідів і бабів, які були в Гусаківці, щоб
розповідали Одинові казки, пісні і т. ин.

Слуги Ляшенкові дивовали ся: «не певне
щось дієть ся з нашим паном, говорили вони,
се він перед смертю таке править; гляньте ся!
привзе якого спорохнілого діда, або беззубу ба-
бу, посадить в кабінеті, наче рівню собі і зага-
дує пісні мужичі співати, або казки говорити...

зроду сього не бувало. Здитинів пан, знати, що
він на божій дорозі!»

Дідам і бабам спершу було неякво сиді-
ти перед панамі і «править такі нестатечні
речі: співати в панському кабінеті, або базікати
про таку несинітницю, яка ото в казках, про
чортів про відьом і т. ин.». Але за кілька тиж-
днів люде призвичаїли ся і стали на тому, що
треба панську волю вволити; «хоч він і здити-
нів, а всеж він пан, а сказано: скажи враже, як
пан каже».

Трапляло ся, що хто з дідів співав, або
проказуючи таку пісню, що й Ляшенко знав її,
помилув ся, пан зараз поправляв його, гово-
рячи:

— От діду і збрєзав; тут не так; тут так
треба.

— У нас, паночку, так, а у вас воно може
їй инакше; вам лучше те знати.

Раз якось вже по водохрещях привели
з сусіднього козачого села кобзаря Ігната Дер-
вянку, що знав силу пісень козацьких. Між ин-
чими він почав співати:

Ой з за гори із за Дніпра
Вітрець повіває,
До берега на човнику
Орлик підпливає...

І Ляшенко і Одинець уважно слухали; Оди-
нець вперше ще чув єю пісню. — Що хвилини
кобзар підводив голос в гору, співав голосній-
ше, виразнійше, додаючи словам все більше ду-
ху. Аж ось зненацька Ляшенко перебив його:

— Стій діду-кобзарю!.. збрєхав, пропустив;
стут саме треба співати:

«Над Україною та гетьманською
Чорна хмара стоїть:
То йде армія московська,
Хоче її розорить».

А от після сього вже співав ся, так як
і та.

— Може, відповів кобзар, вам лучше зна-
ти; а нашому брату не все й можна співати;
люде хоч і кажуть: з пісні слова не викидять,
та нам так не можна.

— Чому, діду?

— Самі, паночку, здорові знаєте — чому...
становий, ісправник... сказано: «нельзя».

— Хиба ти перед становим?

— Ні, Господь милував; може й на далі
милувати-ме, відповів дід хрестячись.

— Ну, дак і співай усе, що знаєш...

— Кажете, паночку, все?..

— Усе, усе, чисто все; нічого не минай...

Малий Фейлетон.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

Посвята Н...

Кілька днів ми разом пережили, Кілька днів веселих і щасливих. І невримо нам години плили На розмовах любих, говірливих.

І шуміли нам ялиці шумно, І трембіти в полонинах грали, Раз весело нам було, раз сумно, Про весь світ ми звільна забували.

І забули ми про людеку долю, Про розлучницю погану, несумлінну, Що людий як ті листки по полю, По стерни жене в пору осінню.

Розіграла й нас вона сьвітами, І мабуть розбила раз на віки, Бо лягли тепер помежи нами Стрімкі гори і глибокі ріки.

І лишень тоті сердечні мрії, Що колись ми разом переснили, Через ріки й гори камяні Все будуть з собою нас лучили.

І лишень оттих пісень китиця Поміж нами лишить ся на віки, Як тога з давних казок керниця, Що від забути чудні скриває ліки.

Гей чудові наші гори, Гей чудова сторона Відживає серце хоре Обновляє ся душа.

І як ті вірли крилаті, Так думки в гору летять,

В голові, як діти в хаті, Вдержати ся не хотять.

Лиш женуть все висше, висше, На верхи і на шпилі, Де чим раз до неба близше, Чим раз дальше до землі!

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна. Небувала, сензаційна програма! від 16. до 30. вересня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п. 1) Bonnety, з трескурою 100 зьвірять. 2) Du Cane Trio, сензаційний акт воздушний з веркальними рефлекторами. 3) The Wheelers, найкомічніші американські біциклісти. 4) Soeurs Fernando, музична атракція, fin de siecle. 5) Les Sadiuettes, ексцентричні дуєтистки. 6) Орхестра і реклямограф. 7) Bianca, артистична артистка на трапезі. 8) Richardo з Сальвін, містичний електричний кіш цвітів. 9) Risa Bardi, лірична співачка. 10) Elvira, екваїбристка і трансфомация на ливні. 11) The Gellins, ексцентрична комічна пантоміна.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєне. В неділю і сьвята два представлєня. Що пятниці High-Life представлєне. Білєти вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія

студентів філософічного відділу львівського університету, яка остає під зверхнім проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Устні зголошенєя приймають члєни комісії щодєнно (навіть в неділі і сьвята) на університеті (I п. Салі VIII) межі 12-ї год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософічного відділу, Львів, Університет.

Дешевим і гарним дарунком

при великих нагодах, яко гарна прикраса комнат і Картини: Верещагіна Шейнман в домини і Славський, Шевченкова могила. — Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересплюкою за 1 кор. 60 сот.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

єдинокє рускє товариство асекураційнє, обезпечєє будинки і всє предмети движими против огневих шнїд.

„Дністер“ праворучиля Преосвящ. Ординарїяти Всєч. Духовєнству і вірним всїх трєх Епархії

Фонди гваранційні „Дністра“ з днєм 31 грудня 1900.

Table with 2 columns: Name of fund, Amount in kor. and sot.

Тарифєн „Дністра“ умїрнованї Надшїжка річна роздїляє ся між членів в формї зворотів 3в рік 1900 дістають члєни 8% звороту в премїї

„Дністер“ виплатив до 31 грудня 1900. відшкодовань 2,120,834 кор. Шкоди ліквідують ся безприволочно в присутності Дєлегата і 2 члєнів

Полїсн „Дністра“ приймають при позичках гіпотєчних Банк краєвий і Каса опадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терєбовані, Залїццїах, Городку і Богородчанях

НА ЖИТЕ треба обезпечитисє тільки через „Дністер“ в Товариствї азаїмн. обезпеч. в Краковї; в таких обезпечєнь через „Дністер“ їде частє провізії на рускі публічні добродїїні цїли; полїсн і квїти видає Краківськє Товариство рускі.

„Дністер“ лєшує спосібних агєнтїв, особливо сєлян господарїв в окрєстностях, де ще нема близько агєнцій „Дністра“. Агєнти заробили вже 274,984 кор. провізії

Зголошенєя о агєнційї треба вносити до Дирекційї у Львові

Сєлянє! убїгайте ся тільки о агєнційї „Дністра“

Вїд огню обезпечайтє ся тільки в „Дністрі“.

На житє обезпечайтє ся тільки через „Дністер“.

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Table with 4 columns: Direction, Time, Station, and Notes. Divided into sections: до Львова, зі Львова, Ніч.

ЗАМІТКА: Поїзди нічні числїть ся від 6 годїни вечером до 5 годїни 59 минут рано. Час середно-європейскїй рїзнять ся від часу львівского о 36 минут, а їменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мин. часу львівского. — В мїстї видають білєти їзди: звичайні білєти агєнція часопїснї Ст. І. Соколовского в пасажи Гавєлана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і їскї їзди, тарифи, їзжєтованї провідники, розкладї їзди і т. п. бюрє інформаційнє ц. к. велїзнїц державних (ул. Краківських ч. 5. в подїїрю, сходи II, дверї ч. 52.) в урядових годїнах (8-3 в в сьвята 9-12).

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зарєстрованє з обмеженою порукою

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“)

прїймає вкладнї до опрєцентованї на 4%. Позички удїляють ся члєнам за сплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошти адмінїстрацій, почавши від 200 корон і висше, до половини вартостї гіпотєки на сплату в ратах до 10 лїт.

Позички над 500 корон мусять бути їнтабульованї, а до 500 кор., або їнтабульованї, або в порукою 2 ручителїв відповідних.

Сьвящєники не посїдаючі гіпотєки мусять крім поруки 2 ручителїв предложити полїсу житєву; обезпечитисє на житє треба тільки через „Дністер“ в Товариствї взаїмних обезпечєнь в Краковї

Удїл члєнський вносить 50 кор. вписовє 2 кор.

Члєном бути може тільки члєн обезпечєний в „Дністрі“.

З днєм 31 грудня 1900 стан:

Table with 2 columns: Name of item, Value in kor. and sot.

Інформаційї до позичок удїляє Дирекція листовно або агєнти Товариства взаїмних обезпечєнь „Дністер“.